

PRITARTA
Širvintų rajono savivaldybės tarybos
2020-_____sprendimu Nr. 1-

**ŠIRVINTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO
TARNYBA**

**ŠIRVINTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO
TARNYBOS
2019 M. VEIKLOS ATASKAITA**

I. ĮŽANGA

Širvintų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2019 m. veiklos ataskaita parengta vykdant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą, Širvintų rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamentą, Širvintų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatus ir 2019 metų veiklos planą.

Vykdant Vietos savivaldos įstatymą Savivaldybės taryba 2018 m. gruodžio 20 d. sprendimu Nr. 1-256 „Dėl Širvintų rajono savivaldybės kontrolieriaus (įstaigos) pavadinimo keitimo ir Širvintų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatų tvirtinimo“ buvo pakeistas Širvintų rajono savivaldybės kontrolieriaus įstaigos pavadinimas. Nuo 2019 sausio 1 d. Savivaldybės įstaiga vadinasi Širvintų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba.

Širvintų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, tai viešasis juridinis asmuo – biudžetinė įstaiga, įsteigta 1997 metais. Steigėja ir savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija yra Savivaldybės taryba. Kontrolės ir audito tarnyba, vykdydama jai pavestas funkcijas:

atlieka išorės finansinį ir veiklos auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės valdomose įmonėse;

kiekvienais metais parengia ir Tarybos veiklos reglamente nustatyta tvarka pateikia Tarybai išvadą dėl pateikto tvirtinti Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio;

rengia ir Tarybai teikia sprendimus priimti reikalingas išvadas dėl Savivaldybės naudojimosi bankų kreditais, paskolų ėmimo ir teikimo, garantijų suteikimo ir laidavimo kreditoriams už Savivaldybės valdomų įmonių imamas paskolas;

rengia ir Tarybai teikia išvadas dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų įgyvendinimo tikslingumo ir pritarimo galutinėms viešojo ir privataus sektorių partnerystės sutarties sąlygoms, jeigu jos skiriasi nuo sprendime dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų įgyvendinimo tikslingumo nurodytų partnerystės projekto sąlygų;

rengia ir Tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl skolininkų ir skolinkų, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, ūkinės ir finansinės būklės, taip pat dėl iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų, teikiamų paskolų ir valstybės garantijų teikimo, paskolų naudojimo pagal tikslinę paskirtį ir paskolų grąžinimo;

Valstybės kontrolės prašymu teikia Tarnybos atliktų auditų ataskaitas ir darbo dokumentus audito išorinei peržiūrai atlikti;

nagrinėja iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl Savivaldybės lėšų ir turto, patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo;

atlieka įstatymuose ir kituose teisės aktuose priskirtas funkcijas.

Atliktų auditų ataskaitos ir išvados teikiamos audituotiems subjektams, Savivaldybės merui, Savivaldybės administracijos direktoriui bei Kontrolės komitetui. Visa informacija apie atliktus auditus paskelbta Savivaldybės interneto svetainėje.

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais.

Savivaldybių kontrolės ir audito tarnybos savo veikloje vadovaujasi Valstybės kontrolės parengtomis metodikomis, Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleistais Tarptautiniais audito standartais (toliau – Tarptautiniai audito standartai), Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos (INTOSAI) standartais. Veiklos išorinę peržiūrą atlieka Valstybės kontrolė, kurios metu vertinama Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos sukurta audito kokybės kontrolės sistema ir atlikto audito kokybė.

Ši ataskaita yra skirta Širvintų rajono savivaldybės tarybai, kuriai įstaiga yra atskaitinga, audituojamiems subjektams ir Širvintų rajono savivaldybės bendruomenei. Šia ataskaita siekiama supažindinti su Tarnybos 2019 metų veikla ir jos rezultatais. Tikima, kad šioje ataskaitoje pateikta informacija bus naudinga jos vartotojams.

II. VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos veiklos organizavimą reglamentuoja Vietos savivaldos įstatymas. Tarnybos funkcijų vykdymo užtikrinimui, kiekvienais metais rengiamas ir nustatyta tvarka derinamas bei tvirtinamas Tarnybos veiklos planas, kuriame pateikiami planuojami atlikti auditai, kontrolės funkcijos ir kita veikla, numatomi įvykdymo terminai.

Tarnybos veiklos planas buvo rengiamas atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytą kompetenciją, vadovaujantis prioritetų parinkimo, objektyvumo, nešališkumo, apolitiškumo ir audito sudėtingumo vertinimo principais. Rengiant 2019 metų veiklos planą, atlikta teisės aktais nustatytų privalomų ir kitų funkcijų analizė, įvertinti žmogiškieji ištekliai. Įvertintos riziką mažinančios priemonės – kitų institucijų (lėšų davėjų, Valstybės kontrolės, Savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus ir kt.) atliekami tikrinimai, auditai. Savivaldybės tarybos kontrolės komitetas 2018 m. lapkričio 15 d. posėdyje (protokolo Nr. 2) pritarė 2019 metų veiklos planui. Savivaldybės kontrolierius 2018 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. (1.4)-V-8 veiklos planą patvirtino ir pateikė Valstybės kontrolei.

2019 metais įstaigoje dirbo vienas darbuotojas – Savivaldybės kontrolierė. Tarptautiniuose audito standartuose ir Valstybinio audito reikalavimuose, kuriais vadovaujamasi, nustatyta auditą atliekančio darbuotojo pareiga – nuolat atnaujinti žinias ir tobulinti įgūdžius, reikalingus auditui atlikti. Savivaldybės kontrolieriui, siekiant profesionalumo, privalomas nuolatinis

tobulėjimas, domėjimasis gera praktika ir jos pritaikymas savo darbe. Bendradarbiaujant su Lietuvos Respublikos valstybės kontrole, 2019 metais buvo dalyvauta mokymuose viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų taikymo, finansinio ir teisėtumo, veiklos auditų metodikos ir kitais aktualiais funkcijoms vykdyti klausimais. Kiekvienais metais atliekamas Savivaldybės kontrolieriaus metinis veiklos vertinimas.

Audito kokybės politiką, audito procedūras, peržiūros ir audito kokybės kontrolės bendruosius reikalavimus nustato įstaigos audito kokybės valdymo taisyklės, parengtos vadovaujantis Valstybės kontrolės parengtomis metodikomis, Tarptautiniais audito standartais, Valstybinio audito reikalavimais.

Biudžetinei įstaigai – Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai funkcijoms vykdyti 2019 m. buvo skirta – 39,9 tūkst. eurų panaudota – 39,8 tūkst. eurų asignavimų. Įstaigos buhalterinę apskaitą tvarko Savivaldybės administracijos Ekonomikos ir strateginio planavimo skyriaus Buhalterijos poskyris, vadovaudamasis Savivaldybės kontrolieriaus ir Savivaldybės administracijos 2016 m. sudaryta Buhalterinės apskaitos tvarkymo ir finansinio, ūkinio, materialinio aptarnavimo sutartimi. Teisės aktų nustatyta tvarka rengiami ir teikiami įstaigos biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkiniai, atliekami darbai, susiję su personalo valdymu.

Be tiesioginių pareigų, susijusių su auditais, Savivaldybės kontrolierius dalyvavo Savivaldybės tarybos, komitetų posėdžiuose, išleido 17 įsakymų veiklos, atostogų ir komandiruočių klausimais, išsiustas 21 raštas, gautas 21 raštas įvairiais veiklos klausimais. Buvo tvarkomas archyvas, su Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba suderintas ir patvirtintas 2017 m. užbaigtų bylų apskaitos dokumentas, parengtas įstaigos 2020 m. dokumentacijos planas ir t. t.

III. VEIKLOS REZULTATAI

Vykdam Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo reikalavimus 2019 m. buvo parengtos dvi Savivaldybės tarybos sprendimui priimti reikalingos išvados dėl Savivaldybės skolinimosi galimybių: Širvintų rajono savivaldybės skolos likutis 2019 m. sausio 1 d. bei Savivaldybės biudžeto 2019 metų duomenys, patvirtinti Lietuvos Respublikos 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme, ir planuojama paskolų suma suteikė galimybę Širvintų rajono savivaldybei skolintis iš komercinių bankų investiciniams projektams.

Savivaldybės kontrolierius 2019 metais užbaigė 2018 m. Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio (Savivaldybės biudžetinių įstaigų, Savivaldybės išdo ir kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkiniai) finansinį (teisėtumo) auditą, kurio tikslas buvo įvertinti Širvintų rajono savivaldybės 2018 metų biudžeto sudarymą ir jo įvykdymą, įskaitant lėšų ir turto

valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą pagal įstatymų nustatytus tikslus, Savivaldybės 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų tikrumą bei teisingumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę Tarybai.

Siekiant, kad Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektai pateiktų teisingus duomenis metinių finansinių ataskaitų rinkiniuose, o Savivaldybė – konsoliduotųjų metinių finansinių ataskaitų rinkinyje, analizavo Savivaldybės administracijos ir kitų Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų turto, finansavimo, įsipareigojimų ir kitų duomenų įvertinimą pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

Atlikto audito sritys:

- 2018 m. Savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų plano vykdymo 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 1-sav.) ir Savivaldybės biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2018 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 2-sav.) atitiktis teisės aktų reikalavimams ir duomenų teisingumas. 2018 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų aiškinamajame rašte pateiktų duomenų apie Savivaldybės biudžeto vykdymą atskleidimas (Savivaldybės biudžeto vykdymo rezultatai – gautos biudžeto pajamos 20 644,9 tūkst. Eur, skolintos lėšos 318,3 tūkst. Eur ir metų pradžioje buvęs 851,9 tūkst. Eur apyvartos lėšų likutis. Panaudoti asignavimai 20 864,3 tūkst. Eur).
- 2018 m. Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų 2018 m. gruodžio 31 d. (Finansinės būklės ataskaitos, Veiklos rezultatų ataskaitos, Grynojo turto pokyčių ataskaitos, Pinigų srautų ataskaitos ir Aiškinamojo rašto) atitiktis teisės aktų reikalavimams ir jų duomenų teisingumas. (Audito apimtis – Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų duomenimis, Turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis 2018 m. gruodžio 31 d. – 45 mln. 696,26 tūkst. Eur, iš jų: ilgalaikis turtas – 48 mln. 958,04 tūkst. Eur, trumpalaikis turtas – 2 mln. 952,4 tūkst. Eur. Finansavimo sumos – 29 mln. 108,9 tūkst. Eur ir įsipareigojimai – 5 mln. 828,29 tūkst. Eur, iš jų ilgalaikiai įsipareigojimai (paskola) – 2 mln. 369,2 tūkst. Eur. Grynasis turtas – 18 mln. 983,4 tūkst. Eur).

Audito rezultatų pagrindu Kontrolės ir audito tarnyba pateikė *dvi išvadas*: pareiškė Besąlyginę nuomonę dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir Sąlyginę nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių.

Besąlyginė nuomonė dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių: Širvintų rajono savivaldybės 2018 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai visais reikšmingais atžvilgiais parengti ir pateikti pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

Sąlyginė nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių pareikšta, nes dėl ankstesnių auditų metu nustatytų infrastruktūros ir kitų statinių straipsnio sudėtyje esančių vietinės reikšmės kelių apskaitos netikslumų per 2018 m. Savivaldybės administracija nepatiksino

Savivaldybės tarybos sprendimų dėl vietinės reikšmės vidaus kelių ir gatvių sąrašų, neįtraukė į apskaitos registrus visų kelių ir gatvių, esančių patvirtintuose Tarybos sprendimais sąrašuose. Negalima buvo įvertinti, ar 2018-12-31 nurodyta infrastruktūros ir kitų statinių straipsnio sudėtyje esančių vietinės reikšmės kelių likutinė vertė yra teisinga.

Audito metu buvo vertintas ir Savivaldybės lėšų ir turto valdymas, naudojimas ir apskaita.

Nustatyta:

1. Savivaldybės biudžeto priemonės „Nebiudžetinių įstaigų veikla“ išlaidos suplanuotos ir apskaitytos netinkamuose išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsniuose.
2. Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą renkamos ne pagal Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo reikalavimą vietinę rinkliavą rinkti į atskirą sąskaitą.
3. Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektai nevykdė Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo reikalavimo viešinti ataskaitas. Nei viena Savivaldybės biudžetinė įstaiga neviešino Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pagal Lietuvos Respublikos finansų ministro patvirtintas Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklės.¹ Finansinių ataskaitų rinkinių visai neskelbė 5 biudžetinės įstaigos, 2 skelbė ne visas finansines ataskaitas.
4. Planuojant, perkant ir apskaitant socialinių būstų statybos remonto darbus dokumentai parengiami taip, kad nekontroliuojama tampa vykdomų darbų kokybė ir kiekiai.

Audito metu nustatytiems neatitikimams taisyti surašytos rekomendacijos.

Savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba 2019 m. dalyvavo Vilniaus apskrities savivaldybių sisteminiame socialinių paslaugų veiklos audite. Atlikta išsami Savivaldybės socialinių paslaugų analizė, surašyta išankstinio tyrimo ataskaita „Socialinių paslaugų teikimas Širvintų rajono savivaldybėje“. Audito metu nustatyta:

1. Įsigaliojus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymui, numatančiam pagalbos šeimoms organizavimą, atvejo vadybos funkciją, nebuvo teisingai atnaujinti Savivaldybės dokumentai, reikalingi įstatymui vykdyti.
2. Savivaldybės administracijos socialinės paramos skyrius neužtikrino, kad informacija apie socialines paslaugas ir jas teikiančias įstaigas, personalą, socialinės globos kainas, laisvas vietas, laukiančių eilėje asmenų skaičių būtų prieinama visiems gyventojams.
3. Nenustatyti Savivaldybės strateginio veiklos plano 08 Socialinės apsaugos plėtos, skurdo ir socialinės atskirties mažinimo programos tikslų pasiekimą ir rezultata vertinantys rodikliai.

¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-12-31 įsakymas Nr.1K-465, Aktuali redakcija iki 2018-12-31.

4. Nesukurta ir nevykdoma Savivaldybės teritorijoje teikiamų socialinių paslaugų kokybės priežiūra, nevykdoma kontrolė, kaip reikalauja teisės aktai.

Atlikus auditus, subjektams pateiktos rekomendacijas nustatytiems trūkumams šalinti ir apskaitos kontrolei gerinti. Vykdoma stebėseną dėl teiktų rekomendacijų įgyvendinimo, reikalaujama pateikti informaciją apie rekomendacijų įgyvendinimą. Apie pateiktų rekomendacijų vykdymą Savivaldybės administracija pateikė informaciją, kuri yra ataskaitos 1 ir 2 prieduose .

Nuo 2019 m. rugsėjo mėnesio, kartu su Lietuvos Respublikos valstybės kontrole, atliekamas veiklos auditas „Nekilnojamojo turto valdymas savivaldybėse“. 2019 m. buvo renkama informacija apie Savivaldybės nuosavybės teise valdomus pastatus, žemę po jais, turtą, perduotą patikėjimo teise, pagal panaudą, turto nuomą, gyvenamojo fondo nuomą, socialinio būsto plėtros programos vykdymą, netinkamą naudoti ir nereikalingą Savivaldybės turtą ir bešeimininkį turtą. Audito procedūroms atlikti sudaryta sutartis su Registrų centru informacijai apie kiekvieną turto vienetą gauti. Valstybės kontrolei pateikiami audito darbo dokumentai pagal Valstybės kontrolės parengtas standartizuotas darbo dokumento formas.

Tarnyba, būdama Savivaldybių kontrolierių asociacijos narė, aktyviai dalyvavo rengiamuose pasitarimuose, diskusijose dėl atliekamų auditų kokybės užtikrinimo, audito dokumentų standartizavimo, palaikė ryšius su kitų savivaldybių kontrolės ir audito tarnybomis.

Teikdama ataskaitą Savivaldybės tarybai, dėkoju visiems, dalyvavusiems audito procese, už dalykišką bendradarbiavimą audito metu ir išreikštą norą tobulinti savo veiklą.

Savivaldybės kontrolierė

Audronė Adomavičienė